

Kulturrådets författningssamling

Kulturrådet

KRFS 2018:

Utkom från trycket...

Riksantikvarieämbetets föreskrifter och allmänna råd om byggnadsminnen (2017:XX);

beslutade den xx december 2017.

Med stöd av 17 a § kulturmiljöförordningen (1988:1188) föreskriver Riksantikvarieämbetet följande om verkställigheten av 3 kap. kulturmiljölagen (1988:950).

Definitioner

1 § I denna föreskrift avses med

Byggnad: en varaktig konstruktion som består av tak eller av tak och väggar och som är varaktigt placerad på mark eller helt eller delvis under mark eller är varaktigt placerad på en viss plats i vatten samt är avsedd att vara konstruerad så att människor kan uppehålla sig i den.

Anläggning: park eller trädgård.

Annan anläggning: ett byggnadsverk som är varaktigt placerad på viss plats på mark eller i vatten och som inte är byggnad, park eller trädgård.

Vård- och underhållsåtgärder: de åtgärder som behövs för att behålla ett byggnadsminnes tekniska och materiella egenskaper, fysiska uttryck och utseende och som inte tillför byggnadsminnet nya egenskaper. Med nya egenskaper avses exempelvis ändring av material, kulör eller färgtyp.

Vård- och underhållsplan: en skriftlig plan som redogör för de vård- och underhållsåtgärder som är nödvändiga för att byggnadsminnets kulturhistoriska värden ska kunna behållas.

Skyddsområde: det område som avses i 3 kap. 2 § andra stycket kulturmiljölagen (1988:950).

Tillbyggnad: ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym.

Byggnadsminnesförklaring

2 § Den som väcker fråga om byggnadsminnesförklaring ska ange skälen till varför han eller hon anser att byggnaden eller anläggningen har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde.

3 § Om objektet för en byggnadsminnesförklaring inte är ett bebyggelseområde kan även omgivande mark ingå i förklaringen om marken

1. har ett funktionellt samband med objektet för byggnadsminnesförklaringen och

2. har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde.

4 § Ett beslut om byggnadsminnesförklaring ska innehålla en beskrivning av de kulturhistoriska värden som förklaringen är avsedd att skydda. Det kulturhistoriska värdet ska bedömas utifrån dess potential som källa för att utvinna eller förmedla kunskap om objektet och dess kulturhistoriska sammanhang.

5 § Gränserna för byggnadsminne respektive skyddsområde ska tydligt markeras på en karta som biläggs beslutet. Kartan ska innehålla fastighetsbeteckningar och så långt möjligt följa lantmäteriets byggnadsbeteckningar vad gäller numrering av byggnader. Kartmaterialet ska levereras till riksantikvarieämbetet i digital form.

Allmänna råd

Länsstyrelsen bör ha en strategi för urvalet av byggnadsminnen i länet. Den bör innehålla länsstyrelsens prioriteringar för nya byggnadsminnesförklaringar utifrån det befintliga beståndet. Strategin kan även ta hänsyn till andra aspekter än kulturhistoriskt värde, till exempel att en byggnadsminneskategori är över- eller underrepresenterad regionalt eller nationellt.

Om ett statligt byggnadsminne har övergått till att bli ett byggnadsminne i enlighet med 3 kap. kulturmiljölagen bör länsstyrelsen ta ställning till huruvida det behövs ändringar i skyddsbestämmelserna. Sådana ändringar ska göras i samråd med byggnadsminnets nya ägare.

Ett sådant bebyggelseområde som avses i 3 kap. 1 § kulturmiljölagen kan t.ex. vara en by, en stadsdel eller ett torg där de ingående byggnaderna har ett starkt kulturhistoriskt samband. Ett sådant bebyggelseområde bör inte innehålla byggnader som själva uppfyller kraven på synnerligen högt kulturhistoriskt värde.

Stora landskapsavschnitt eller vattenområden bör inte ingå i ett byggnadsminne.

6 § Syftet med att hävda ett skyddsområde är att hindra att byggnadsminnet förvanskas genom ändringar som genomförs utanför dess gränser. En bestämmelse om skyddsområde kan innehålla ett förbud mot specifika förändringar, t.ex. uppförande av nya byggnader.

Allmänna råd

Ett byggnadsminne bör ha en vård- och underhållsplan. Länsstyrelsen bör få yttra sig över planen.

Ändring i strid mot skyddsbestämmelserna

7 § Ansökan om tillstånd till ändring av ett byggnadsminne i strid mot skyddsbestämmelserna i enlighet med 3 kap. 14 § första stycket kulturmiljölagen ska innehålla

1. en beskrivning av den föreslagna åtgärden,
2. en redovisning av arbetsmetod och materialval,
3. en redogörelse för sökandens behov av att vidta den föreslagna åtgärden och, om länsstyrelsen begär det,
4. en konsekvensbeskrivning av åtgärdens påverkan på byggnadsminnets kulturhistoriska värde,
5. förslag på antikvarisk medverkande.

8 § När länsstyrelsen i ett beslut om att tillåta ändringar i enlighet med 3 kap. 14 § kulturmiljölagen ställer villkor om hur en ändring ska utföras och hur den ska dokumenteras kan man även ställa villkor om att ändringsarbetet ska följas av en antikvarisk medverkande. Den medverkandes uppgift är att bistå fastighetsägaren med kulturhistorisk kompetens. Länsstyrelsen kan ställa krav på att den medverkande ska ha särskilda kvalifikationer.

9 § I de fall länsstyrelsen beslutar om tillstånd förenat med villkor om dokumentation ska villkoret ange vilka dokument som ska tas fram och vad de ska innehålla. Sökanden ska ge in dokumentationen till länsstyrelsen.

Allmänna råd

Om länsstyrelsen medger en tillbyggnad i strid mot skyddsbestämmelserna bör länsstyrelsen ta ställning till om bestämmelserna behöver ändras med anledning av detta.

Hävning av en byggnadsminnesförklaring

10 § En hävning av en byggnadsminnesförklaring ska bara komma ifråga i undantagsfall.

11 § Kostnader som uppstått på grund av att byggnadsminnets ägare brustit i sitt ansvar att underhålla det är inte en sådan kostnad som avses i 3 kap. 15 § första stycket kulturmiljölagen.

12 § Om en byggnad, som är ett ensamt objekt för en byggnadsminnesförklaring, genom brand olyckshändelse eller av annan orsak upphört att vara en byggnad slutar byggnadsminnesförklaringen att gälla. Länsstyrelsen ska meddela Riksantikvarieämbetet samt Lantmäteriet när så har skett.

13 § Den allmänna förfogandeinskränkning i form av ett rivningsförbud som följer av en byggnadsminnesförklaring utgör inget sådant hinder som avses i 3 kap. 15 § första stycket kulturmiljölagen.

Allmänna råd

Om en byggnad som ingår i ett byggnadsminne som innehåller flera byggnader genom brand, olyckshändelse eller annan orsak upphört att vara en byggnad bör länsstyrelsen i första hand ta ställning till om byggnadsminnesförklaringen ska kvarstå och i andra hand om skyddsbestämmelserna bör jämkas.

IKRAFTTRÄDANDEBESTÄMMELSER Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2018.

På Riksantikvarieämbetets vägnar

LARS AMRÉUS

Catharina Sojde